

Pedagógusok Lapja

2020. JANUÁR–FEBRUÁR

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE / ALAPÍTVÁ: 1945-BEN / LXXVI. ÉVFOLYAM

4.
oldal

Hatályba lépett a szakképzési törvény

tanuló

JANUÁR–FEBRUÁR

Ha a pedagógusok bérét most felére csökkentenék, akkor sem tiltakoznának tömegével – ezt írta egy kommentelő a PSZ Facebook-oldalára. És valóban, a november végi pedagógustüntetésen is csak néhány ezren vettek részt. Pedig nagy a baj, és ezt jól látják a pedagógusok, nagy az elégedetlenség. Okként sokan említik a félelmet, ami valóban szerepet játszik ebben. De úgy gondolom, ennek másik, mélyebb oka az, hogy hiányzik a tudatos állampolgári lét viselkedéskultúrája. Nem tudta ezt elsajátítani a magyar társadalom a rendszerváltás előtti évtizedekben, és szomorú, hogy az elmúlt 30 évben sem. Sztrájk már zajlott a XVIII. század végén, a XIX. század elején a kapitalizmus korában, és a demokratikus országokban a kollektív munkabeszüntetés évtizedek óta alapjog. Magyarországon az emberekben nem tudatosult az, hogy jogszerű az érdekeink védelméért kiállni, vagyis nem követünk el bűnt, ha kimegyünk az utcára vagy munkabeszüntetéssel jelezzük elégedetlenségünket. Természetesen az eszközöknek megvan a törvénybe foglalt határa. A határt a kormány lépte át a sztrájk törvény olyan módosításával, amely szinte lehetetlenné teszi egy sztrájk megvalósítását a közsférában. Végül is mindannyiunknak, így a pedagógusoknak és az oktatásnak is feladata megtanítani a jövő generációját arra, hogy adott helyzetben ki kell állnia önmagáért, sőt másokért is. És azt is tudatosítani kell: ha ezt másokkal együtt teszi, eredményesebb lesz, és ebben a szakszervezeteknek jelentős szerepük van.

Tartalom

JANUÁR–FEBRUÁR	2
Országos kampány fekete esernyőkkel	3
Piros szerda – Pirossal az oktatásért	3
A PSZ sztrájkolna – a kormány húzza az időt.....	3
Sztrájkbizottságot alakított a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)	3
Újdonságok, régiségek a szakképzésben	4
20 szakma, amely fénysebességgel halad a kihalás felé	5
Nem lett népszerűbb a szakképzés	7
PISA-eredmények – továbbra is az OECD-átlag alatt	8
A Nemzeti Pedagógus Kar országos küldöttgyűlésének állásfoglalása a pedagógusilletmények halaszthatatlan rendezéséről	10
Vitairat – véleményeket gyűjt a PSZ szerte az országban	11
Szomorú összefüggések	12
Nemzeti alaptanterv – új változat	13
Finnországban jártam, finn iskolát láttam	14
Téves és káros hiedelem	17
A köznevelési törvény és egyéb irányadó jogszabályi rendelkezés módosításának óvodákat érintő előírásai	18
Az ETUCE sok szakszervezeti akciót kívánt az új évről	21
Nagy pofont ígér a kormány a munkavállalóknak 2020-ra	22
Hobbija: aktfotózás	22

Kedves Olvasók! Halálozási híreket – helyszűke miatt – csak a PSZ megyei, városi, járási tisztviselőiről tudunk megjelentetni a lapban. *Megértésüket köszönjük.*

Ön feliratkozott arra a címlistára, amelyet nyilvántartunk a Pedagógusok Szakszervezete Pedagógusok Lapja hírlapja és hírlevele havi rendszerességgel kiküldésére. Adatai biztonsága fontos számunkra, ezért személyes adatai védelmében, melyekkel Ön megbízott minket, az Európai Parlament és az Európai Tanács 2016. április 27-én meghozott, 2018. május 25-től életbe lépő 2016/679. rendelkezése alapján értesítjük, hogy szeretnénk tájékoztatni frissített Adatvédelmi tájékoztatónkra. Adatvédelmi tájékoztatókat/szabályzatunkat mindig megtalálja a www.pedagogusok.hu/dokumentum/54 oldalon. Rendszeres hírlevelünkkel/lapunkkal mindig szívesen tájékoztatjuk legújabb akcióinkról, újdonságainkról, programjainkról. Adatai eredetileg is jogszerűen kerültek hozzánk, rendelkezésünkre bocsátotta abból a célból, hogy híreinkről stb. értesíthesük Önt. Amennyiben nem szeretne tőlünk Pedagógusok Lapja hírlapot és hírlevelet kapni, a hozzájárulását bármikor visszavonhatja e-mail küldésével a pedlap@pedagogusok.hu címen, illetve postai úton a Pedagógusok Szakszervezete 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. címen, ami a kezelt felhasználói adatok törléséhez vezet.

Pedagógusok Szakszervezete

IMPRESSZUM

PEDAGÓGUSOK LAPJA ■ A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Varga Stella ■ Technikai szerkesztő: Márfiné Béczi Erika ■ Szerkesztőbizottság: Balogh Éva Heves megyei elnök, Földváriné Jeneses Katalin Jász-Nagykun-Szolnok megyei elnök, Varga Stella ■ Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Telefon: +36 1 322-8453 ■ Kiadja a Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Központi telefon: +36 1 322-8453 ■ Felelős kiadó: Szabó Zsuzsa elnök ■ Internet: www.pedagogusok.hu; e-mail: varga.stella@pedagogusok.hu ■ Terjeszti a Pedagógusok Szakszervezete ■ Index: 26651 ISSN 0133-2260

Országos kampány fekete esernyőkkel

#feketeesernyő

Fekete esernyős akciót hirdetett oktatási intézmények számára november végi budapesti tüntetésén a Pedagógusok Szakszervezete. Azt kéri, az óvodák, az iskolák jelezzék elégedetlenségüket azzal, hogy jól látható helyen rakjanak ki egy fekete esernyőt, és addig ne csukják össze, amíg a szakszervezet, vagyis a pedagógusok követelései nem teljesülnek! A nyitott fekete esernyő alá írják fel az intézmény és a település nevét. Készítsenek képet róla, és juttassák el a PSZ Facebook-oldalára, ehhez használják a #feketeesernyő hashtaget.

Piros szerda – Pirossal az oktatásért

A PSZ Országos Ifjúsági Tagozatának decemberben indított kampánya

Mi az a piros szerda?

Amagyar köz- és szakoktatásban dolgozók érdekérvényesítő kampánya, amelyet a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Ifjúsági Tagozata koordinál.

Kiknek szól?

Azoknak, akik szerint közösen, szervezeten fel tudunk építeni egy közösséget, ahol egymástól tanulva, a tudásunkat megosztva akciókat tudunk tervezni céljaink elérése érdekében: oktatási dolgozók, szülők, érintettek.

Mi van a kormányban?

Nekik nem üzenünk ezzel semmit, volt idejük tárgyalgatni a szakmai és érdekérvényesítő csoportokkal, nekünk meg elfogyott a türelmünk, ahogy a pedagógusok a rendszerből.

Mik a céljaink?

Közösséget építeni. Tudást átadni és megosztani. Akciókat szervezni. Bátorságot meríteni. Béremelést és munkateher-csökkentést kiharcolni.

Miért piros?

Feltűnő színt kerestünk, amit nem hordunk mindennap és van szimbolikája is: vért izzadunk nap mint nap, hogy életben tartsuk a rendszert.

Miért pont szerda?

A hét közepe, amikor tudtok intézményi értekezleteket, megbeszéléseket szervezni.

Meddig tart?

Addig, ameddig nem érezzük azt, hogy létrejön egy erős mag. Hónapokig biztos. Az építkezéshez türelem kell. Az előkészítéshez még több. Nem vagyok szakszervezeti tag, de támogatom a kampányt. Nyugi, az oktatási dolgozók 90%-a nem tag, és nem tagsághoz kötött a kampányban való részvétel. **Félek, hogy bajom esik, ha részt szeretnék venni benne.** Tudjuk. Nem vagy egyedül. Mi sem vagyunk egyedül, mert bízunk a közösség erejében. **A tanár tanít és nem politizál.** Minden, ami személyes, az politika. Az érdekérvényesítést az óvodától oktatjuk, most példát is mutathatunk belőle.

Hogy győzzek meg másokat? Mit mondjak?

Nincs recept, csak te vagy. Mondd el, hogy te mit látsz, számodra mik jelentenek problémákat. Ha többen lesztek, többen tudjátok elmondani ugyanazt. Ha te hiteles vagy, akkor hinni fognak neked, jobb esetben mellénk is állnak.

Ez egy politikai kampány?

Igen. A gyerekekért és az oktatásban dolgozókért küzdünk. Ez szerintünk bőven politika. Nincsenek oldalak, hanem fent és lent van. Mi vagyunk lent.

Kérdésem van, kihez fordulhatok segítségért?

E-mail: fiatalpsz@gmail.com, vagy üzenet: <https://www.facebook.com/pszifi/>

A PSZ sztrájkolna – a kormány húzza az időt

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) 2019. szeptember 22-én, kongresszuson döntött arról, hogy amennyiben az országos tüntetés (amelyet 2019. november 30-án megtartottunk Budapesten) nem hoz eredményt, 2020 januárjában sztrájkot is szervez. Erre azonban a kormány időhúzó taktikája miatt nem kerülhet sor.

A PSZ az Országos Közfoglalkoztatási Sztrájkbizottság tagjaként 2019. június 19-én elküldte a még elégséges szolgáltatásra vonatkozó javaslatát a kormánynak. Ám erre a kormány nem reagált. Ahhoz, hogy minden kétséget kizáróan bizonyíthassuk megállapodási szándékunkat, még egy tárgyalási fordulót kellett tartani. A kormány ott sem állt elő saját javaslattal, így marad a bírósági út. Amíg nincs a PSZ kezé-

ben a megállapodás vagy egy jogerős bírósági döntés a még elégséges szolgáltatásról, jogszerűen nem tudunk sztrájkot hirdetni. Kérjük a munkabeszüntetésre is kész kollégák türelmét! Amint kezünkben lesz a jogerős bírósági döntés, meghirdetjük a sztrájkot. Addig is minden eszközzel tovább küzdünk követeléseink teljesítéséért, az oktatás helyzetének javításáért a gyermekek jövője érdekében! **Pedagógusok Szakszervezete elnöksége**

Sztrájkbizottságot alakított a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Megalakította a Pedagógusok Sztrájkbizottságát a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) Országos Vezetősége 2020. január 20-án tartott ülésén hozott döntésével, miután a szakszervezet eddigi követeléseit a 2019. november végi országos tüntetés után sem teljesítette a kormány. Az elnökségből, a megyei-fővárosi elnökökből, tagozatvezetőkből álló testület arról is határozott, hogy megkezdje a tárgyalásokat a többi oktatási szakszervezettel a sztrájkbizottság kibővítéséről. A PSZ Országos Vezetősége megfogalmazta a sztrájkköveteléseket is:

- a szakképzésben dolgozók 2020 júliusa után is maradjanak közalkalmazottak, rájuk továbbra is a nemzeti köznevelésről szóló törvény vonatkozzon,
- a pedagógusok bérének vetítési alapja 2020 januárjától a minimálbér legyen,
- a pedagógusok heti óraszámát 2020 szeptemberétől 22 órában rögzítsék,
- az oktatásban dolgozó egyéb alkalmazottak bére is emelkedjen 2020 januárjától.

A Pedagógusok Szakszervezete tájékoztatja a Pedagógusok Sztrájkbizottságának megalakulásáról a kormányt, amely kijelöli a tárgyalópartnert. Budapest, 2020. január 21.

**Pedagógusok Szakszervezete
országos vezetősége**

Újdonságok, régiségek a szakképzésben

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény január elsején hatályba lépett, a benne felsorolt tetemes mennyiségű felhatalmazó rendelkezést látva a közeljövőben végrehajtási szabályok közzétételére is számíthatunk.

2020 az átállás éve lesz a szakképző intézményekben történő foglalkoztatás, az iskolaszervezet, a szakmastruktúra, az alapvető szakmai fogalomhasználat, a tartalom- és kimenetszabályozás szempontjából, ugyanakkor az átmenet még fél évtizedig fog tartani, hiszen a felmenő rendszerben induló új típusú technikai oktatásban először 2025-ben végeznek a tanulók, továbbá a felnőttképzési és a vizsgarendszer átmeneti rendelkezései is több évet ölelnek fel.

A Szakképzés 4.0 stratégia megalkotá-

sának és végrehajtásának folyamatában éles határt jelent az új év, a megalkotott szabályok végrehajtása során a célok, elképzelések gyakorlati vonatkozásai is vizsgálni fognak. Egy ilyen mértékű rendszerátalakítás élénk interakciót feltételez az érdekelt felek között. Az új szabályozás szakmai hitelességét, egyben a megvalósítás eredményességét meghatározóan befolyásolja a megfelelő információáramlás és a kétirányú kommunikáció a jogalkotó, az irányító szervek és a végrehajtásban érintett szereplők között.

A 2011-ben megszűnt szakképzési intézet szakmacsoportos szaktanácsadási és komplex problémaelemző eseti munkacsoportjainak funkcióját a mai napig nem vette át más szervezet. A szakmai, módszertani, fejlesztő háttérintézményi funkció láthatóan az Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. tevékenységében jelenik meg, remélhetően az ehhez szükséges tudásbázist és kompetenciákat is képes lesz megteremteni és a honlaptar-

talmak mellett élő interakció is létrejöhet a szereplők között. Míg a köznevelésben az Oktatási Hivatal bázisán konvergálnak a szakmai feladatok, addig a szakképzésben a szervezeti széttagolódás trendje tapasztalható az elmúlt években.

A Szakképzés 4.0 stratégia értelmében a szakképzésnek „a jelenlegihez képest mindenképpen mást” kell adnia. De valóban más lesz-e az új szabályozás hatására a magyar szakképzés és felnőttképzés, javul-e a szakképzést megkezdők bemeneti kompetenciaszintje; az „oktatók” több szakmai és módszertani segítséget kapnak-e ahhoz, hogy megfeleljenek a kihívásoknak; az új tartalom- és kimenetszabályozási dokumentumok közelebb viszik-e a képzés kimenetét a munkaerőpiac igényeihez? A rugalmasság, a keresletvezérelt elv évtizedek óta koptatott jelzői új tartalmat nyernek-e? Ezekre a kérdésekre idővel választ kapunk, amennyiben lesz kifutása a most bevezetett modelleknek, szemben a

Az amerikai statisztikai hivatal két évente publikálja a következő évtizedre vonatkozó munkaerőpiaci prognózisait.

Ez alapján a Business Insider kiválasztott 20 olyan munkakört, ahol nagymértékben zuhanhat a foglalkoztatás 2018 és 2028 között.

Sok postai dolgozó és gépirői állás eltűnhet a következő 10 évben.

Íme az a 20 munkakör, ahol a legnagyobb mértékben csökkenhet a foglalkoztatottság az Egyesült Államokban:

20 szakma, amely fénysebességgel halad a kihalás felé

20. Nyomdaipari tördelők

A statisztikai hivatal becslései szerint 2028-ra 23 700 főre csökkenhet a számuk az Egyesült Államokban, ami 20,8 százalékos visszaesés a 2018-as szinthez képest. Jelenleg az éves medián fizetésük 40 410 dollár, ~12,5 millió forint.

19. Jogi asszisztensek

A tavalyi 180 100 főről 142 500 főre zuhanhat a számuk a következő 10 évben, ami 20,9 százalékos visszaesés. Éves fizetésük 46 360 dollár (medián), ami közel 14 millió forint.

18. Textil- és ruhaipari gyári munkások

2028-ra 31 400 főre csökkenhet a ruhaanyagok formázásával foglalkozó dolgozók száma az Egyesült Államokban, ami 21,2 százalékos zuhanás. Jelenleg évente 23 350 dollárt keresnek, ami kicsit több mint 7 millió forint.

17. Fotókidolgozók

21,3 százalékkal csökkenhet az alkalmazottak száma 2018 és 2028 között, tíz év múlva már csak 13 400 olyan szakember lehet az Egyesült Államokban, aki filmről vagy digitális médiából hív elő fotókat. Átlagfizetésük jelenleg 29 180 dollár évente, azaz 8,7 millió forint.

Folytatás a 6. oldalon.

2012-es és 2016-os iskolaszervezeti változásokkal, amelyeknek a hatásvizsgálata elmaradt, hisz egyikben sem végzett még az első évfolyam, mire új iskolatípus bevezetéséről született döntés.

Melyek azok az „újdonságok”, amelyek a múltból köszönnek vissza a 2019. évben megalkotott szakképzési törvényben?

„A szakképző intézmény a tevékenységét minőségirányítási rendszer alapján végzi”

A minőségfejlesztési, minőségbiztosítási és a minőségirányítási megközelítések az 1990-es évektől kísérik a szakképző iskolák és a felnőttképzési intézmények működését. A '90-es években az önfejlesztő programot követte a COMENIUS közoktatási minőségfejlesztési program, aminek folyamatszabályozási szintjébe is bekapcsolódhattak kisebb számban az iskolák, emellett kísérleti jelleggel 20 szakképző iskolában EFQM modell szerinti önértékelés végeztek,

és az ISO szabvány szerinti rendszerek is megjelentek egy-egy intézményben.

A 2000-es évek *Szakiskolai fejlesztési programja* két komponensébe átemelte és továbbfejlesztette a már működő minőségügyi megközelítéseket, melyeket az évtized második felében nagyszabású keretrendszer követett immár a TÁMOP fejlesztések keretében, mintegy 1100 iskola és felnőttképző intézmény bevonásával. Az önértékelés és külső értékelés kultúrájával a fenti programok, előírások mellett megismerkedhettek az arra aspiráló szakképző iskolák a szintén EFQM-alapú Közoktatás Minőségéért Díj rendszerében is, a 2000-es évek első felében.

2004-től intézményi és fenntartói minőségirányítási programot kellett készíteni a közoktatási törvényi szintre emelt szabályozás értelmében. Ebben az évtizedben született meg az első felnőttképzési akkreditációs követelményrendszer, amely önértékelési és folyamatszabályozási elemeket is tartalmazott, míg a 2013-as felnőttkép-

zési törvény előírta a minőségbiztosítási keretrendszernek megfelelő minőségbiztosítási rendszer – módosítását követően 2019-től minőségirányítási rendszer – működtetését. 2016–2017 között pedig kifejlesztettek egy be nem vezetett minőségbiztosításra, belső és külső értékelésre és szaktanácsadásra épülő koncepciót is.

Abban bízhatunk, hogy az Szkt.-vel újragalmazott minőségirányítási rendszer kialakítása során figyelembe veszik az elmúlt évtizedek tapasztalatait, a működtetéséhez szükséges erőforrásokat a szakképző intézmények rendelkezésére bocsátják, és ennek köszönhetően nem csak egy újabb, formalizált többletteherként vonul be néhány év múlva az iskolák szakmai emlékezetébe.

Szintén az elkövetkező évek során fog kiderülni, hogy *tartalmi, minőségi változást hoz-e a pedagógus és szakoktató átkeresztelése oktatóvá; a szakképzésben foglalkoztatottak jogviszonyának átalakítása közalkalmazottból munkavállalóvá; a szakmai és vizsgakövetelmények helyett alkalmazott „képzési és*

20 szakma, amely fénysebességgel halad a kihalás felé

Folytatás az 5. oldalról.

16. Elektromos berendezések tekercselői

Mindössze 9700 fő végezheti az elektromos eszközökben használatos tekercsek előállítását 2028-ban, ami 21,6 százalékos visszaesésnek felel meg. 34 400 dollárt keresnek jelenleg (medián), ami 10 millió forintnak felel meg.

15. Repülőgép-összeszerelők

22 százalékkal zuhanhat a repülőgépek alkatrészeinek összeszerelését végző dolgozók száma a következő 10 évben, 35 200 fő dolgozhat a szektorban. 53 340 dollár az éves medián fizetésük, ez 16 millió forintnak felel meg.

14. Adatrögzítők

23,2 százalékkal lehet kevesebb 2028-ban azokból a dolgozókból, akik manuálisan viszik fel az adatokat a számítógépes rendszerekbe. Éves fizetésük 32 170 dollár, ami 9,7 millió forint.

13. Távközlési rendszerek eszközeit, kapcsolótábláit működtető operátorok

23,8 százalékkal csökkenhet a számuk 2028-ra, 55 900 főre, a tavalyi 73 400 főről. Jelenleg 29 420 dollárt keresnek évente, azaz mintegy 8,8 millió forintot.

12. Postai dolgozók

A levelek válogatásával és előkészítésével foglalkozó postai dolgozókból 23,8 százalékkal lehet kevesebb 2028-ra, 76 000 fő dolgozhat a szakmában, akik most éves szinten 58 700 dollárt, 17,6 millió forintot keresnek.

11. Számítógépes operátorok

A számítógépek ellenőrzését és felügyeletét végző dolgozók száma 28 000 főre csökkenhet, ami 24,1 százalékos visszaesés. Most 45 840 dollárt keresnek évente, ami 13,7 millió forint.

10. Bányászati járművek vezetői

25,3 százalékkal csökkenhet azon munkások száma a következő évtizedben, akik a bányákban az anyagszállítást végző járműveket vezetik. 2028-ban már csak 1300-an foglalkozhatnak ezzel Amerikában. Most évi 56 340 dolláros fizetésért, 16,9 millió forintért dolgoznak.

9. Postavezetők

A postahivatalok menedzsereiből már csak 9600 lesz 2028-ban, 27,5 százalékkal kevesebb, mint most. 75 970 dollárt keresnek évente, ez 22,8 millió forint.

Újdonságok, régiségek a szakképzésben

Folytatás
az 5. oldalról.

kimeneti követelmények” fogalomhasználat, továbbá a szakképzési kerettanterv helyett bevezetendő „programterv”.

Változatlanul tovább él velünk ugyanakkor a 2013. évben megalkotott felnőttképzési szabályozás legvitatottabb eleme, a „programkövetelmény”, csak abban bízhatunk, hogy elfogadásának folyamata immár a felelős minisztériumban kevésbé lesz bürokratikus, mint a kamarai programbizottságban.

Az állami fenntartású szakképző iskolák foglalkoztatottjai számára baljós előjel is lehet a közalkalmazotti jogviszonyból való kivezetésük felületes és a valóságot nem fedő indoklása, mely szerint a Kjt. lenne a béremelés és a rugalmas foglalkoztatás akadályja. A közalkalmazotti jogok elvesztését vajon kompenzálja-e az „egyéni béralku”

keretében elérhető, jelenlegi információk szerint egyszeri, „átlagosan 30 százalékos béremelés”, amely remélhetően nem ragad be annyi időre, mint a 2014-es minimálbér szintjén stagnáló „vetítési alap”. A jelenleg nevelést-oktatást segítő és technikai munkakörben foglalkoztatott kollégák béremelésére nem térnek ki a minisztériumi sajtónyilatkozatok. A többletteljesítményt nyújtó kollégáknak a szakképzésben eddig is volt lehetőségük többletjüvedelemhez jutni, azonban arról sincs információ, hogy közép-távon a vizsgarendszer és a felnőttképzés átalakításának milyen hatásai lesznek az oktatók munkakörére és jövedelmére.

A középfokú jelentkezés határideje vészesen közeleg, az elérhető információk ugyanakkor szűkösek.

A szélesebb közvélemény számára követhetetlen változások miatti bizonytalanságot remélhetően kellő mértékben kompenzálják a kiterjesztett ösztöndíjrendszer szélesebb anyagi lehetőségei, és több diák fogja megtalálni képességei kibontakoztatásának színterét a szakképzés intézményeiben. A minőségi előrelépéshez azonban nem elegendő egy törvény szövegének átírása, a hatáskörök átrendezése, és a fogalmak átkeresztelése, azokat tartalommal is fel kell tölteni, ez pedig hosszú időt, erőforrásokat, hozzáértést, érdemi szakmai párbeszédet és sok munkát igénylő folyamat. Rövidesen kiderül, utóbbi feltételek megteremtésére is megvan-e a minisztériumi szándék.

Palotás József

8. Telefonos operátorok

A telefonkönyv-információkat és asszisztenciát nyújtó dolgozók száma 4100 főre zuhanhat Amerikában a következő 10 évben, ami 28,4 százalékos visszaesés. Most 37 240 dollárt keresnek évente, ami 11,2 millió forint.

7. Anyagvágást kézzel végző munkások

Ma még vannak, akik kézi eszközökkel vágják a szőnyeget, üveget vagy a köveket, de 2028-ban már csak 7700 fő lehet belőlük Amerikában, 28,4 százalékkal kevesebb, mint most. Éves fizetésük 29 390 dollár, vagyis 8,8 millió forint.

6. Autóelektronikai rendszerek telepítői, szervizelői

Tíz év múlva már csak 7900-an foglalkozhatnak az autók audio-, biztonsági vagy navigációs rendszereinek telepítésével vagy szerelésével, 28,6 százalékkal kevesebben a maihoz képest. Jelenleg 35 590 dollárt keresnek évente, azaz 10,7 millió forintot.

5. Órajavítók

Mindössze 2100 órajavítással foglalkozó szakember lehet Amerikában 2028-ban, 29,6 százalékkal kevesebb, mint most. Jelenleg évente 39 910 dollár a medián fizetésük, ami 12 millió forint.

4. Gépipírók

Most még több mint 60 000-en vannak Amerikában, de 2028-ban már csak 40 000 fő dolgozhat a szakmában, ami 33,8 százalékos zuhanás. Medián fizetésük 39 750 dollár, 11,9 millió forint.

3. Parkolóellenőrök

A parkolási bírságok osztogatásával már csak 5400-an foglalkozhatnak az Egyesült Államokban 2028-ban, ami 36,7 százalékos csökkenés. Most 39 840 dollárt keresnek évente, azaz 11,9 millió forintot.

2. Légzésterápiás technikusok

Orvosok felügyelete alatt vezényelnek le terápiás kezeléseket, most még 9300-an dolgoznak a szakmában, de tíz év múlva már csak 3900-an lehetnek, ami 57,5 százalékos visszaesés. 51 210 dollár a medián fizetésük, vagyis 15,4 millió forint.

1. Mozdonyfűtők

A harmadára eshet a vasúti mozdonyfűtők száma tíz év múlva, mindössze 200 lehet belőlük Amerika-szerte, ami pontosan 68,3 százalékos zuhanás. A medián fizetésük jelenleg 63 820 dollár évente, ami több mint 19 millió forint.

(Forrás: Portfolio)

Nem lett népszerűbb a szakképzés

Palkovics László innovációs miniszter és Parragh László kamaraelnök korábbi állításait cáfolják a KSH friss adatai.

Nem nőtt, hanem csökkent a szakgimnáziumba és szakközépiskolába járó tanulók száma a 2019/2020-as tanévben – derült ki a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) előzetes adataiból.

A KSH kiadványa szerint a tanulók létszáma a szakgimnáziumokban 3,7 ezer fővel csökkent, így 149 ezer főre, a szakközépiskolában 3,1 ezer fővel 65,8 ezer főre fogyatkozott. A szakiskolában, készségfejlesztő iskolában tanulók száma az előző tanév óta 200 fővel esett vissza, jelenleg 7 ezer fő. A sikeres szakmai vizsgázók aránya is csökkent: számuk 49,2 ezer fő volt, amely 6,1 ezer fővel (11 százalékkal) kevesebb, mint 2018-ban.

Ehhez képest a gimnáziumba járó tanulók száma

az előző, 2018/2019-es tanévhez képest 1,4 ezer fővel 189 ezerre nőtt. Vagyis a statisztikai adatok ellentmondanak a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke nyilatkozatának. Parragh László azt mondta: 2019-ben először több középiskolás diák kezd meg tanulmányait szakgimnáziumban, mint általános gimnáziumban, így tíz év óta most „megfordult a trend” a szakgimnáziumok javára. Nem sokkal később Palkovics László innovációs miniszter is azt közölte: 8,5 százalékkal több diák kezdte meg tanulmányait szakgimnáziumban, mint általános gimnáziumban tavaly, ami azt jelzi, hogy a „szakképzésé a jövő”.

A fentiekből jól látszik, a statisztikák ennek épp az ellenkezőjét mutatják. Az sem igaz, hogy tavaly többen kezdtek volna szakgimnáziumban, mint „normál” gimnáziumban.

A 2018/2019-es tanévre vonatkozó részle-

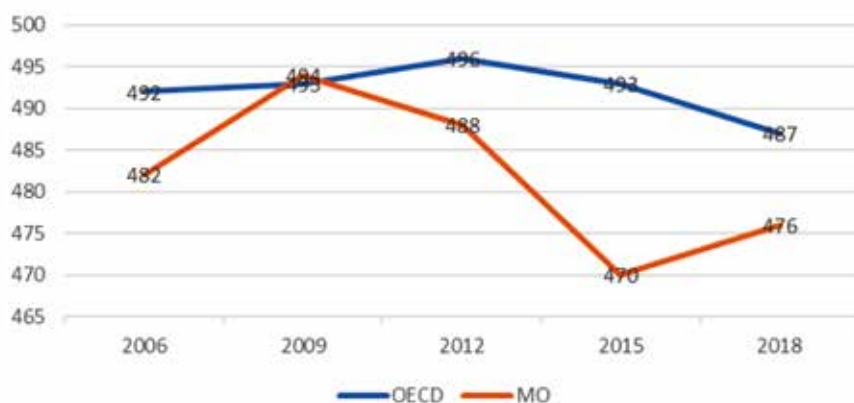
tes adatok szerint az előző tanévben 48,1 ezer volt a 9. évfolyamos gimnazisták száma, míg a szakgimnazistáké 37,5 ezer.

A kamaraelnök és a miniszter téves állításaira Juhász Ágnes, a Civil Közoktatási Platform szakképzési szakértője is felhívta a figyelmet. Mint állásfoglalásában írta, Palkovics és Parragh azt sem vették figyelembe, hogy a gimnazisták mintegy egyötöde nem 9. osztályban lép be a középiskolába, mivel nem 4 vagy 5 osztályos, hanem 6 vagy 8 osztályos gimnáziumban folytatják tanulmányait. Vagyis a 9. évfolyamos gimnazisták száma eleve mintegy 20 százalékkal nagyobb, mint ahányan a felvételi eljárásban részt vesznek. „Így a 9.-es középiskolások között nemhogy 8,5 százalékkal több, hanem kb. 15 százalékkal kevesebb a szakgimnazista, mint a gimnazista” – mutatott rá a szakértő.

(Forrás: népszava.hu)

PISA-eredmények – továbbra is az OECD-átlag alatt

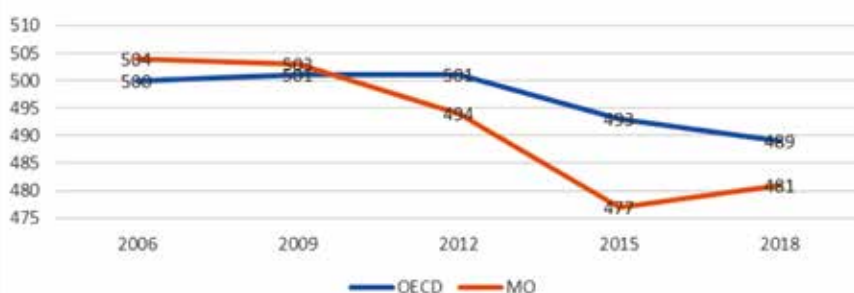
Szövegértés-átlagpontszámok változása
2006–2018 között

Matematika-átlagpontszámok változása
2006–2018 között

Természettudományok-átlagpontszámok
változása 2006–2018 között

A PISA-mérések eredményei több szempontból nagyon fontosak, például az Európai Unió és az OECD a gazdasági mutatói közé sorolja, ezért is tapasztalható, hogy háromévente december elején mindig felfokozott az érdeklődés az oktatáskutatók körében. A mérések nem arra irányulnak, hogy mit tanulnak a diákok, hanem arra, hogyan tudják alkalmazni a hétköznapi életben azt, amit tanultak, mennyire tudnak megfelelni a munkaerőpiaci elvárásoknak. Mivel egy-egy ország teljesítménye összevethető az oktatásra fordított tőke megtérülése szempontjából. Sokan csak azt nézik, hogy a nemzetközi rangsorban hányadik helyet foglalja el egy-egy ország, pedig ennél sokkal fontosabb mutatók is kiderülnek az egyes országok teljesítménye alapján. Nagyon rossz nyomon járnak azok az emberek, akik Kína vagy Finnország eredményeihez akarják viszonyítani Magyarország teljesítményét. Kína azért téves, mert csak a legfejlettebb régiói iskolai teljesítményét mutatja, míg Finnország egy viszonylag homogén társadalmi összetételű állam. Nekünk a Monarchia volt országaival és Lengyelországgal kellene összevetni a teljesítményünket.

2009-ben volt utoljára OECD-átlag feletti a magyar 15 éves diákok teljesítménye. 2015-ben 20–30 pontos visszaesést produkáltak a magyar fiatalok. Ez súlyos minőségromlásként jellemezhető, mert mindhárom mérési területen szignifikáns eltérés mutatkozik, ami messze van a hibahatártól. Igaz, ekkor tértek át a digitális mérésre, de ez maximum 10 pontos hatást gyakorolhatott volna a tanulók teljesítményére.

A három grafikonból egyértelműen az látszik, hogy a zuhanás megállt, és a lemaradásunk csökkent az OECD-átlaghoz képest mindhárom területen. A javulás mértéke a szövegértés kivételével még a mérési hibahatáron belül van, és nem érte el a 2012-es különbségek szintjét, amit második PISA-sokként szoktak emlegetni a magyar oktatáskutatók. Egyetlen örömdetes tény van a mérés eredményei között. Az ESCS index (családi háttér index) csökkenése, ami szignifikáns értéket mutat, ez azt jelenti, hogy az egyenlőtlenségek erős hatása már nem növekedett tovább. Nem zuhanunk tovább a délkelet-európai országok szintjére. 2009 óta minden mérésnél 10–11 ponttal magasabb eredményre lettünk volna képesek az esély-

egyenlőtlenség leszorító hatása nélkül. A szövegértés 6 pontos javulásából 5 pontot az ESCS index javulása idézett elő. Az OECD jelentésből azonban nem olvasható ki, hogy az ESCS index nagyarányú javulása általában két okra vezethető vissza:

- nagyon magas a 15 éves kor előtti iskolaelhagyók száma, így a gyengén teljesítők aránya csökkent,
- vagy a jól teljesítők aránya megugrott.

Az arányokból jól látszik, hogy a jól teljesítők száma növekedett, de még nem érte el a 2012-es szintet, és a gyengén teljesítők száma is csökkent, de itt is nagyon messze vagyunk a 2012-es szinttől. Elmondható, hogy a jól teljesítők arányának emelkedése, és az alulteljesítők arányának csökkenése együtt eredményezte a ESCS index csökkenését, de ebben benne vannak a korai iskolaelhagyók magas arányának torzító hatásai is.

- A magyar iskolarendszerre jellemző, hogy a nagyon rosszul teljesítő diákok egy-egy földrajzi területre vagy iskolatípusba tömörülnek.
- Az iskolai teljesítmény Magyarországon kiemelkedően nagymértékben függ a szociális háttértől.
- A rossz szociális háttérből érkező gyerekek Magyarországon adott iskolatípusokban szegregálódnak.
- A legrosszabb és a legjobb szociális háttérű gyerekek szövegértési teljesítménye között Magyarországon átlagosan 170 pontos eltérést mértek.
- A szövegértési képességekben mért nemek szerinti különbségek csökkentek ugyan Magyarországon, de ez nem azért történt, mert a fiúk teljesítménye javult, hanem azért, mert a lányoké romlott.¹

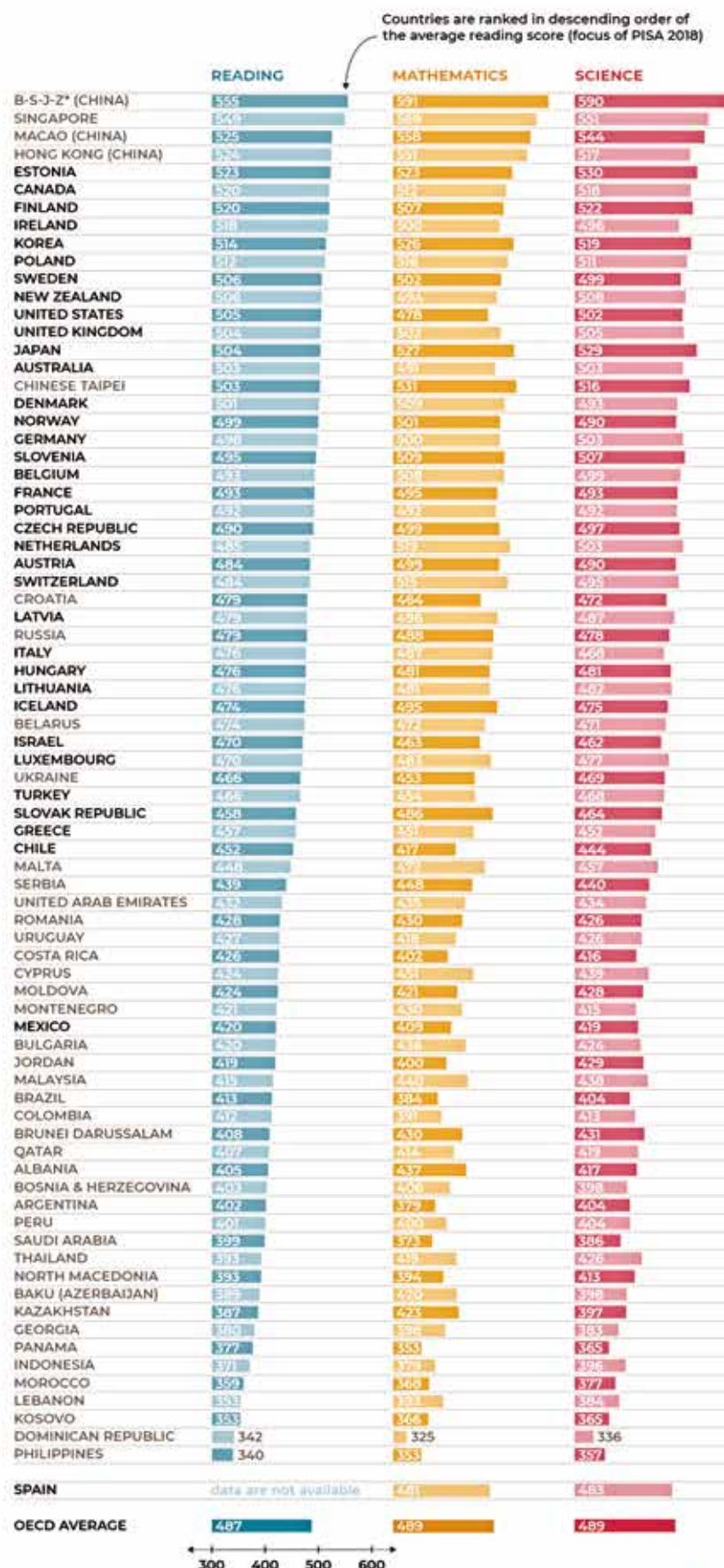
A gyengén teljesítők aránya mind a három mérési területen 25%-hoz közeli értéket mutat, ami azt jelenti, hogy minden negyedik tanuló alkalmatlan arra, hogy megfeleljen a munkaerőpiaci kihívásoknak. Ez sokkal nagyobb arány, mint amit Pokorni Zoltán az elhíresült riportjában jelzett, hogy évente több mint 10 000 gyermek megy a lecsóba – hanem pontosan a duplája az általa jelzett nagyságrendnek. A politikai döntéshozóknak el kellene gondolkodniuk azon, hogy komolyabb erőforrásokat összpontosítsanak erre a területre, akkor ugyanis a mai munkaerőhiány 60–75%-kal csökkenne. Igaz, ez a folyamat legalább 10–12 évet igényelne, de hosszú távon megtérülne a befektetés.

A másik figyelmeztető tény, hogy a jól teljesítő tanulók aránya pontosan fele az elitoktatás szintjének számító 6 és 8 osztályos gimnáziumok tanulóinak. Érdemes-e a korai szelekciós folyamatokat fenntartani, ha ilyen kevés a jól teljesítők aránya.

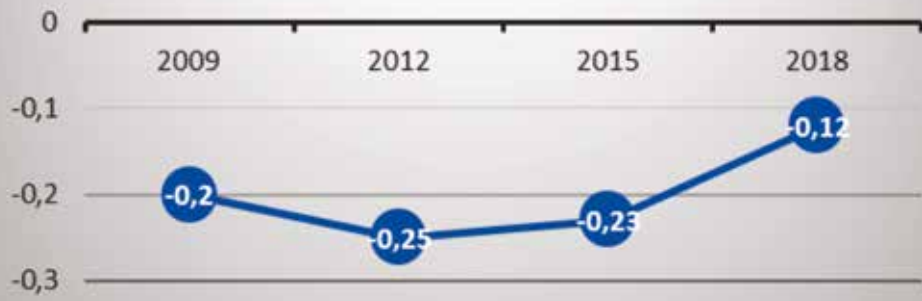
¹ <https://qubit.hu/2019/12/03/friss-pisa-eredmenyek-a-magyar-iskolarendszer-teljesitmenye-stagnal-a-diakok-szegregacioja-viszont-egyre-no>

PISA 2018 results

Snapshot of students' performance in reading, mathematics and science

A magyar tanulók családi háttérindexének alakulása

A magyar hagyományoknak megfelelően a fiúk és lányok közötti különbség a matematika és a természettudományok mérése esetén a legkisebbek közé tartozik az OECD-országok között, viszont a szövegértés területén a lányok majd egy félvnyi szinttel előrébb tartanak, mint a fiúk.

Tévhit az is, hogy minél többet tanítanak a gyerekeknek, annál többet fognak tudni. Finnországban 800 óra egy tanévben a tanulói óraszám, nálunk egész órára számolva 1000 óra feletti a tanulói terhelés, egy 15 éves középiskolásnak heti 35 tanítási órája van.

Az OECD-jelentés szerint egy tanulóra 6–18 éves korig valamivel kevesebb mint 50 000 dollárt költ a magyar oktatási kormányzat. Ha a PISA-mérésen elért eredményt és az egy tanulóra fordított oktatási költséget arányosítjuk, akkor az elért teljesítményünk magasan a nemzetközi átlag felett van. Tehát továbbra is igaz a magyar közoktatásra, hogy a befektetett pénzhez képest a pedagógusok és a szülők magasabb „értéket állítanak elő”, jobb hatékonysággal dolgoznak, mint az pénzügyileg elvárható volna. Viszont egyértelműen kijelenthető, hogy a nemzetközi mé-

résekben azok az országok sikeresek, ahol:

- „hangsúlyos az oktatáskutatás, részletes lokális elemzésekkel értékeli a saját teljesítményüket;
- támogatják a pedagógusszakma professzionalizálódását, így az egyes iskolák olyan intelligens szervezetként működnek, amelyek a saját eredményeiket mikroszinten képesek elemezni;
- minimális a központosítás és nagyon nagy az intézményi önállóság, ami garantálja, hogy az intézmények adaptív lépésekkel, önállóan javítsák a lemaradásait;
- az intézményvezetők komoly és folyamatos vezetőképzést kapnak, a tantestületekben rendszeres a szervezetfejlesztés;
- kiemelkedően innovatívak az iskolák, állandóan kísérletezgetnek, új megoldásokat vezetnek be;
- az intézmények pedagógiai programja evolúciós: ami nem működik, elhal, ami teljesítményjavulást hoz, megerősödik.”²

Ezekhez az elvárásokhoz van még mit fejlődni, visszatérnie a magyar közoktatásnak. Kérdés az, hogy van-e ehhez elegendő politikai akarat?

Totyik Tamás

² <https://qubit.hu/2019/12/03/friss-pisa-eredmenyek-a-magyar-iskolarendszer-teljesitmenye-stagnal-a-diakok-szegregacioja-viszont-egyre-no>

A Nemzeti Pedagógus Kar országos küldöttgyűlésének állásfoglalása a pedagógusilletmények halaszthatatlan rendezéséről

A köznevelési törvény szerint: „A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja.” Ahhoz, hogy a közszolgálat ellátását garantálni tudjunk, mindenekelőtt felkészült és elhivatott szakemberekre van szükség, ami viszont a pedagóguspálya vonzerejét és megbecsülését feltételezi.

A 2013-ban bevezetett pedagógus-előmeneteli rendszer elvben megteremtette egy vonzerőt és megbecsülést egyaránt kifejező, értékálló illetményrendszer lehetőségét, és jelentős előrelépés volt az addigi pedagógusilletményekhez képest.

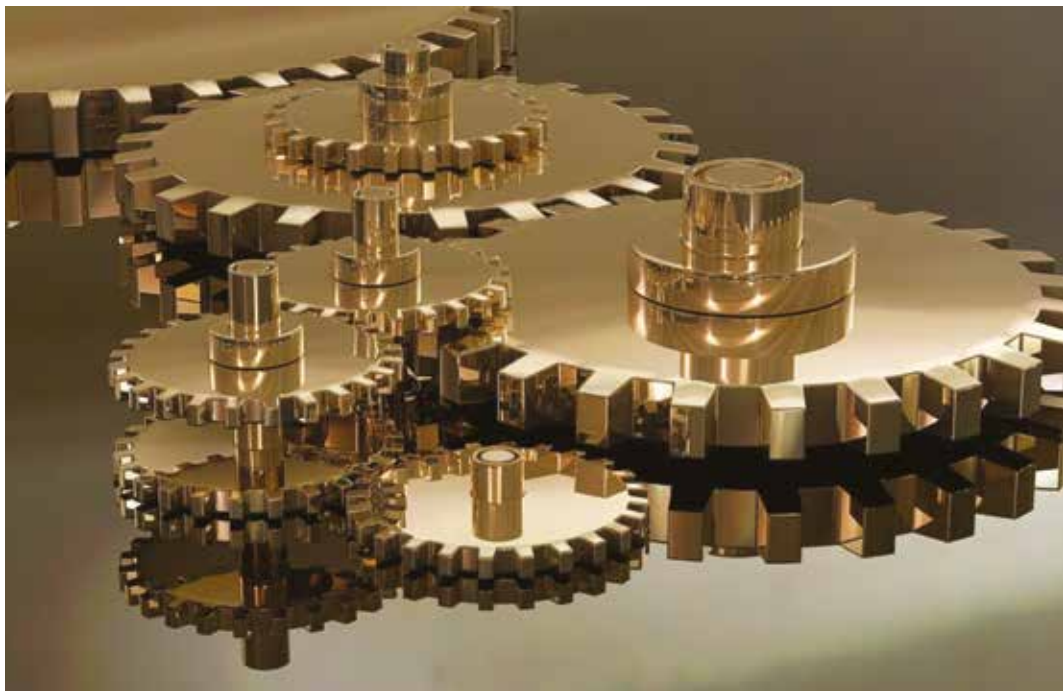
A rendszer bevezetésekor tapasztalt kedvező hatások azonban – elsősorban a vetítési alap 2015-ös befagyasztása miatt – mostanra megszűntek.

A jelenlegi helyzetben a kezdő pedagógusok a garantált bérminimumhoz felzárkóztatott illetményt kapnak, aminek következményeként a már most is jelentkező pedagógushiány néhány év múlva aggasztó méretű lesz. Emellett a pedagógusi hivatás gyakorlása elképzelhetetlen és elvárhatatlan olyan garantált illetmény nélkül, amely anyagi biztonságot és a hivatáshoz méltó életmódot biztosít, továbbá kifejezi a társadalom pedagógusok iránti megbecsülését. A jelenlegi, nem versenyképes, sőt ará-

Vitairat – véleményeket gyűjt a PSZ szerte az országban

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) vitairatot készített „A magyar közoktatás válsága” címmel, amelyet a szervezet vezetői fővárosi és vidéki fórumokon ismertetnek a tanárokkal, tanítókkal, óvoda- és gyógypedagógusokkal, az oktatási intézményekben egyéb munkakörben foglalkoztatottakkal. A fórumokra a szülőket is várják.

A dokumentum összefoglalja, hogy alapvetően mi az oktatási rendszer hibája. Szól – egyebek mellett – a bérekről, a munkaterhelésről, az életpályamodellről, az oktatás tartalmi szabályozásáról, az esélyegyenlőségek csökkentéséről. Az anyag nemcsak a problémákat tárja fel, hanem javaslatokat is megfogalmaz. Ezt kívánja az érdekképviselő megvitatni mindazokkal, akiket érint vagy érdekel az oktatás, benne a gyermekek jövője.

nyait tekintve méltatlan pedagógusilletmény tehát egyszerre jelent veszélyt a szakma utánpótlása és a közszolgálat garanciái szempontjából.

A fent jelzett körülmények elengedhetetlenné és halaszthatatlanná teszik a változtatást, mellyel kapcsolatban a Nemzeti Pedagógus Kar a következő észrevételeket, javaslatokat teszi: A garantált bérminimum tervezett emelése és a várható infláció miatt még ahhoz is illetményemelés szükséges, hogy a jelenlegi helyzet tovább ne romoljon.

Az eredeti vállalás és cél, melyre az Országgyűlés 2012-ben felhatalmazást adott, ennél lényegesen komolyabb béremelést

tenne szükségessé. Csak ebben az esetben valósulhatna meg az a cél, amelyre a kormány a köznevelési törvény elfogadásakor biztosítékot vállalt.

Mindez azonban csak ideiglenes megoldást jelent, és pár éven belül a maihoz hasonló helyzethez vezet, ha a pedagógusilletményt nem kötjük újra egy olyan társadalmi sztenderdhez, amely révén annak értékállósága garantált, és amely révén kifejezésre jut a pedagógusoknak a kormányzat és a társadalom általi megbecsültsége.

Összességében tehát a Nemzeti Pedagógus Kar mindenképpen szükségesnek látja a pedagógusilletmények emelését, azok társadalmi sztenderdhez kötését, vagy a gazdasági mutatók ismeretében történő évenkénti újratárgyalását. Enélkül veszélyben látjuk a pedagógusi közszolgálat megfelelő színvonalú ellátását, valamint a feladatellátáshoz szükséges pedagógus-utánpótlás biztosítását, ami álláspontunk szerint a magyar köznevelés és ezen keresztül a felnövekvő nemzedékek jövőjét veszélyezteti.

Mindezek mellett a Nemzeti Pedagógus Kar elutasít minden olyan megoldást, amely a pedagógustársadalom megosztásához vezet, és amely az illetménynövekedést bármilyen munkaterhelés-növekedéshez köti.

2019. december 9.

Szomorú összefüggések

Két hír 2019. december elejéről.

- Egy diák kiugrott az Óbudai Egyetem ablakán, és meghalt. A tudósítás szerint azért, mert rosszul sikerült a dolgozata.
- Győrben egy középiskolás megkéselte a tanárát, mert középezt kapott a dolgozatára.

Nilván igazuk van azoknak, akik a diákokra nehezítő nyomást, az esetleges túlzott szülői (?), saját (?) elvárásokat, illetve a társadalom magas agressziós szintjét valószínűsítik az okok között. Valószínű az is, hogy egy ilyen szélsőséges cselekedethez, ilyen fokú önagresszióhoz vagy agresszióhoz egyéb dolgok is kellenek. Hiszen nem minden egyetemista lesz öngyilkos, nem minden középiskolás válik késelővé egy rossz osztályzat miatt.

A jó szándékú, pontos elemzést adó cikkek is sajnos csak addig juthatnak el, hogy a világ állapotának változása nélkül kevés a remény a helyzet javulására.

Valószínű, teszem hozzá a folyamatot látva, hogy inkább romlásra készülhetünk.

...

Az oktatás helyzete jelentős hasonlóságot mutat a klímaváltsággal: mindenki tudja, hogy nagy a baj, valamit tenni kellene. Ennél tovább azonban nehezen merészkedünk, mert ki tegyen, mit és hogyan? Abban is hasonló a két problémakör, klíma és oktatás, hogy nincs egyetlen, üdvöztető megoldás. Sok kis lépés van; minden szereplőnek egyedül is és együtt is lépnie kellene. Ehhez azonban egyeztetni és együttműködni kell. Ez idővel, energiabefektetéssel, önmérséklettel, lemondással jár.

...

Fókuszálva most már csak az oktatásra:

Képes lesz-e az oktatási kormányzat az utasító-elrendelő stílusát feladni (majdnem azt írtam: feledni), és meghallgatni azokat, akik a gyerekek között élve nap mint nap a bőrükön tapasztalják a rendszer minden nyűgét?

Képesek lesznek-e az agyonhajszolt, felesleges ismeretek elsajátítására kényszerített diákok

megbízni az oktatás hatalmi pozícióban lévő szereplőiben, és elhinni, hogy az iskola lehet jó, nagyon jó, lehet az egyik legjobb dolog az életünkben? (Ahogyan az értelmes, elismert, sikeres munka az egyik legjobb dolog a felnőttek életében.)

Képesek lesznek-e a fáradt gyerekeiket sajnáló és a különórát finanszírozó szülők elhinni, hogy az állam képes úgy megszervezni az oktatást, hogy az a gyerekük javára váljon, és megteremtse boldogulásuk lehetőségét?

Képesek lesznek-e a mérhetetlenül fáradt, pályáról menekülő kollégák elhinni, hogy lehet még változás?

És képesek lesznek-e a közös hangot keresgélő pedagógus-szakszervezetek együtt, **a szakma lelkiismereteként** jelezni a gondokat, és fellépni az oktatásban érintett **minden szereplő** érdekében? Mert visszatérve a bevezetésben említett esetekre, valakinek fel kell lépni nem csak a biztonságos élet- és munkakörülményekért, de hangot kell adni annak is, hogy nagy baj van abban a társadalomban, ahol már a jók közül is csak a legjobbaknak jut hely. Mert a legjobb óvoda, legjobb iskola, legjobb gimnázium, legjobb egyetem hajszolása arról a rettenegről szól, hogy már a jó sem elég jó. Megfelelő állás, jövedelem, megbé-

csülés és így elérhető életkörülmények csak a legjobbaknak, a kiválasztottaknak jutnak. A többiek sorsa a tengődés, a hónapról hónapra élés. Oda kell hát bekerülni, a kiválasztottak közé, akár az életünk vagy a mások élete árán is.

A pedagógusok szakszervezetein óriási felelősség van tehát.

...

És végül: Lesz-e annyi erő és elszántság a szakszervezetekben – nemcsak a Pedagógusok Szakszervezetében, hanem a közszférás szakszervezetekben, hanem a versenyszférásokban ugyanúgy –, hogy kezdeményezzenek és végigvigyenek egy **új társadalmi szerződést**? Egy olyan társadalmi szerződést, amelynek keretein belül a jövő tervezhető, a munkáját elvégzőnek tisztelet és megbecsülés jár (a megbecsülés része a bér is), és amely társadalomban helye van mindenkinek: a legjobb mellett a jónak, a közepesnek, vagy akár a gyengének is, ha a maga és a többiek javát akarja szolgálni.

...

Az, hogy „ilyen a világ”, súlyos érv. Ha nem lépünk, ilyen is marad.

Bán Mihály

Veszprém, 2019. december 22.

Kedves Olvasó!

Reméljük, hogy kollégája cikke felkeltette érdeklődését. Amennyiben Önben is felmerültek gondolatok a téma kapcsán, a Pedagógusok Lapja fogadja hozzájárulását. A szerkesztőség szívesen látja és megjelentetné írását az oktatást érintő bármely más témában is.

Várjuk jelentkezését a pedlap@pedagogusok.hu email címen.

A szerkesztőség

Nemzeti alaptanterv – új változat

Lapzártánkkor annyit lehetett tudni, hogy létezik a Nemzeti alaptantervnek egy új változata. Titokban, a szakma, a nyilvánosság kizárásával készült, és január közepéig csak a Nemzeti Pedagógus Kar (NPK) láthatta. A szervezet közleményben tudatta, ezt a legutolsó változatot nem támogatja. Pedig a kormány a tervek szerint már idén, 2020 szeptemberétől bevezetné.

Fotó: MTI

A Pedagógusok Szakszervezete a legfrissebb Nat-verziót már meg sem kapta véleményezésre – annak ellenére sem, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériumával (Emmi) tavaly márciusban stratégiai megállapodást kötöttek arról, hogy minden jogszabálytervezetet időben megküldenek nekik. Egy korábbi, a 2018-as Nat-tervezettel kapcsolatban a PSZ valamennyi munkacsoportja megfogalmazta véleményét, ám semmilyen visszajelzést nem kapott arról, hogy azokat végül beépítették-e a legújabb változatba, vagy a kollégák fölöslegesen dolgoztak. A PSZ ezért nyílt levelet írt az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszternek:

Tisztelt Miniszter Úr!

A Pedagógusok Szakszervezete sajnálattal tapasztalja, hogy az új (módosított) Nemzeti alaptanterv koncepcióját 2020 januárjában sem kapta meg, holott az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Pedagógusok Szakszervezete 2019 márciusában stratégiai megállapodást kötött. Kérjük miniszter urat, hogy a koncepciót 24 órán belül küldje el a PSZ részére! Ennek hiányában ugyanis a Pedagógusok Szakszervezete nem tudja kialakítani álláspontját.

A PSZ megdöbbenéssel fogadta az eljárást, amit ebben a nyílt levélben hoz a nyilvánosság tudomására!

Budapest, 2020. január 16.

Szabó Zsuzsa
elnök

Pedagógusok Szakszervezete

A levélre válasz nem érkezett.

*

A 2012-ben elfogadott Nemzeti alaptanterv megújításának ötlete 2016-ban merült fel. (Egyébként törvényi előírás a Nat ötvenkénti felülvizsgálata.) Az oktatási alapidokumentumot a Csépe Valéria pszichológus, akadémikus vezette 100 tagú csapat dolgozta át, de a kormány arra hivatkozva, hogy „nem elég hazafias”, nem fogadta el. Azóta folyt az újabb átalakítás. 2019 decemberétől ellentmondó nyilatkozatok jelentek meg a sajtóban: nem lesz új Nat, átalakított Nat lesz, nem módosul a Nat stb.

A Nemzeti Pedagógus Kar szerint:

„A módosítás nem tartalmazza a pedagógiai kultúraváltás célkitűzéseit, összességében nem mutatható ki érdemi tananyagcsökkentés, nem biztosítja az intézményi autonómia működési lehetőségeit és az átmenetek zavartalanosságát. Redukálja a korábbi kerettantervek választási lehetőségét, és belső struktúrájában sem koherens. A szakképzés folyamatban lévő átalakításával együtt túl nagy terhet jelent a köznevelés szereplőire nézve.

A tervezet 2020. szeptemberi bevezetése esetén a tavaszi időszakban nehéz helyzetbe kerülnek az iskolák és a pedagógusközösségek.”

A Magyar Nemzet értesülése szerint ebben a tervezetben a korábbinál hangsúlyosabban jelenik meg Wass Albert és Szabó Magda munkássága, de Csukás István és Herczeg Ferenc, sőt még az angol krimiszerző, Agatha Christie is helyet kap. Biztosan bevezetik az informatika- és technikatantanyag összeolvasásával létrejövő új tantárgyat, a technológia és tervezést, valamint újdonság az is, hogy hetente az eddigi 35 helyett legfeljebb 34 órája lehet a diákoknak még a középiskola legfelső évfolyamán is.

Finnországban jártam, finn iskolát láttam

(Részlet)

*...beírtam a Google-be angolul: „finn iskolalátogatás”.
Persze hogy létezik erre egy fizetős szolgáltatás
Finnországban, ráadásul országos szintű
koordinálással. [...]
Megvettem a jegyet, rögtön utána a repülőjegyet. [...]*

A HELSINKI MELLETTI ESPOO MAJDNEM ÖTSZÁZ KISISKOLÁST TANÍTÓ INTÉZMÉNYE...

Én vagyok egyedül Romániából – sőt, úgy tűnik, Kelet-Európából egyáltalán nem jönnek dögivel iskolanézőbe. [...] Amikor a kisbusszal megérkezünk a Viherkallio iskolába, már az udvaron fogad Mikko, az igazgató. [...] Van egy kis fakunyhó, amibe Mikko be is visz minket. Először azt hittem, hogy ez egy eszközraktár, de nem: kis grillezőkunyhó, amit bárki, azaz bárki használhat. Az iskolások is órák alatt, külsősök is, felnőttek is, gyerekek is. Egyetlen szabály van: hozz tűzifát magaddal, hogy az utánad lévőnek is legyen.

MIKKO ITT KEZD BESZÉLNI ARRÓL, MI IS EZ A FURCSASÁG, HOGY FINN OKTATÁS

A nemzeti alaptantervük nagy szabadságot enged az egyes intézményeknek arra, hogy úgy variálják, ahogyan jónak látják. A gyermekre holisztikusan tekintenek, interaktív és inspiráló közegben érik el azt, hogy a tanulás tényleg élvezetes legyen. Az iskola a tanulásért van, nem a tanításért – lényeges különbség, alapvetően változtat a megközelítésen. A gyerekek saját igényeihez mérten reagálnak a tanítók, akik nem elmondják a tutit, hanem támogató és inspiratív közeget (a fizikai, a lelki és a szellemi közeget hármasságáról beszélünk) teremtenek arra, hogy a gyerekek tanulni tudjanak.

Rengeteget drámaznak, hiszen meggyőződésük, hogy a megélt folyamatok rögzülnek igazán, nem a csupán olvasott/látott/hallott információk. A hangsúly az egyénről a csapatra tevődik, ami nem azt jelenti, hogy nincs helye az individuális tanulásnak, hanem hogy a projekteken (mert nem tantárgyak vannak, hanem projektek, amelyek keretében átfogóbban találkozunk egy-egy problematikával) csapatok dolgoznak. A csapatok állhatnak egy tanulópárosból vagy akár egy egész osztályból is. A tanulópárosokat nagyon szeretik: ekkor két gyerek közösen megy tanulni vagy feladatot megoldani bárhová az iskola épületén belül, a tanár pedig bizonyos időközönként rájuk kérdez, hogyan haladnak. A bárhová szó szerint bárhovát jelent. Ha a médiaszobába akarnak menni, akkor oda,

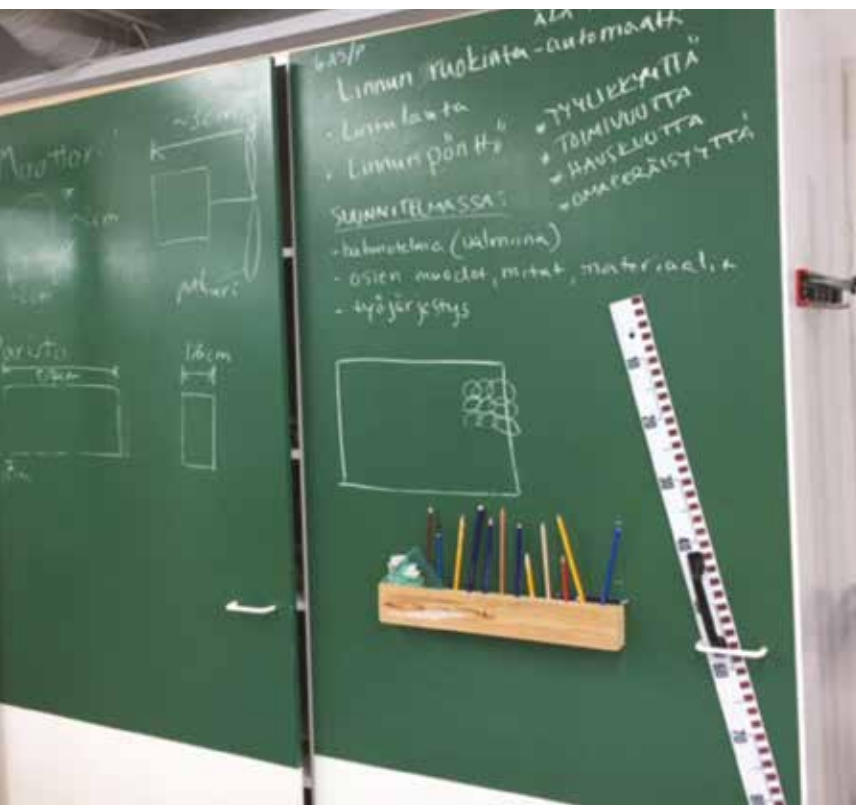
ha az ebédlőbe, akkor oda, ha a gyerekek által készített kis faházba, akkor oda. A szempont az, hogy nem zavarhatnak másokat.

Vannak ugyan tantárgyaik, láttam, hogy egy első osztályos táblán volt órarend, ahol szerepelt a matek-, az olvasás-, a svéd- meg az angolóra, de képesek valóban rugalmasan kezelni a tárgyakat. Például: az asztalosműhelyben a gyerekek projektalapon egy spanyol vitorláshajót készítenek. Ők tervezik meg (matekóra), ők vágják ki az alapanyagokat, rakják össze (kézművesség-művészet óra), közben a tanár mesél a spanyol hajók történetéről (történelemóra), még akár pár spanyol szót is megtanulnak [...], sőt a gasztro-nómiáról, földrajzról is rengeteget lehet tanulni. A gyerekek igényeinek függvényében a tanár dönt a módszerekről, egy-egy projekt lefutási idejéről. A tanár dönt arról is, hogy épp melyik termet használják. A folyosó is teremnek szá-

mít, hiszen kényelmes kanapék, asztalkák, székek vannak itt-ott elszórva, közhasználatra.

A reggeli kezdés is igen rugalmas, megesik, hogy 8-tól, van, hogy 10-től kezdődnek az órák. Azt is megtudtam például, hogy nincs csengő, azaz semmi nem jelzi egy-egy óra végét. Minek is csengetnének... ha a tanár dönt arról, hogy mikor minek van vége, ismételten és hangsúlyosan: a gyerekek igényeihez mérten. A hazamenés is épp ennyire képlékeny. A kicsiknek dél körül lejár a „tanítási idő”, de aki akar, maradhat délutánig, aki akar, hazamehet. Egyedül, kisiskolásként Finnország második legnagyobb városában, Espooban (mondjuk a nagyvárosi fíling valahogy nem ül rá az emberre, amikor a belvárosban járva Leena szól, hogy akkor ez az, és csak nézek, hol van a központ, és semmi mást nem látok, csak erdőt, meg némi nyugodt, tanyasi hatású házat). ...

DIGITÁLIS ÉLET AZ ISKOLÁBAN

Mikko nem véletlenül vitt először a médiaszobába minket. Ugyan minden osztályterem fel van szerelve okostáblával, lappal, tablettával, a médiaterem attól különleges, hogy ott van az interaktív padló, rengeteg fejlesztőjáték-applikációval, van egy teljes hangstúdió és animációs tér, és van egy körpanorámás kameraszoba is. Mikko szerint az az alapelv, hogy a digitalizáció a jövő, és oly módon kell a gyerekeknek ebben a világban élniük, hogy ne az uralja őket, hanem fordítva. ...

AZ ALAP: BIZALMI LÉGKÖR

És ezért hiába nincs csengő, hiába járhatnak ide-oda a gyerekek az iskola épületében, se hangzavar, se káosz nincs, mert gyerek és felnőtt egyaránt tudja, hogy más életéért, tanulásiért is felelősséggel viseltetnek.

Az igazgatót nem csak mi hívjuk Mikkónak, hanem mindenki más is. A gyerekek és a tanárok is. Az igazgató és a tanárok együtt ebédelnek, ugyanazzal a szabályrendszerrel: mindenki elpakol maga után.

A tanár felelőssége a tanulóval lenni, biztosítani számára a tanulás közegét, ezért az igazgató sosem kérdőjelezi meg azt, ha egy tanár úgy dönt, egy gyereknek speciális figyelemre van szüksége, mikor (akár este is, vagy korán reggel), és hol akar órát tartani, vagy a tanulás érdekében bárhova elengedi a gyerekeket (tanulópárokat) az iskola területén. A tanár nem kérdőjelezi meg az igazgató rátermettségét vagy döntéseit az intézménnyel kapcsolatban, ha valamivel nem ért egyet, azt közvetlenül megbeszélik. Erre tanítják a gyerekeket is.

A gyerek megbízik a tanárban, megbízik az iskola intézményében és élvezi a tanulást. A szülő megbízik az iskolában, a tanárban, és a tanár megbízik a szülőben, nem szól bele az otthoni életbe. Házi feladatot nagyon keveset kapnak a gyerekek, csak gyakorlási feladatokat, például az olvasást vagy írást. Az iskola tudja, hogy a gyerek legfontosabb dolga játszani, és erre erősíti rá.

INTEGRÁLT OKTATÁS

Ez az egyik vesszőparipám. Természetesen finnéknél ez is van. A Viherkallio iskolában négy speciális osztály van, ezek az épületben, de külön szárnyban működnek. Ide is bevitték – nem zártosztályról van szó. A szempont az, hogy a bármilyen különleges nevelési vagy tanulási igényű gyerekeket felkészítsék arra, hogy bemehessenek a mainstream osztályokba. Főleg a szociális beilleszkedésen van itt a hangsúly, abból nem engednek, hogy senkinek nem szabad se magát, se más bántania. A különbség itt annyi, hogy sokkal több fejlesztőjáték van, a folyosókon a kanapé egy extra hangszigetelt ernyővel vannak felszerelve (ha valakinek csendes sarokra van szüksége), illetve több a tanító. Minden tanító amúgy iskolaszinten fel van készítve alapvető technikákból: hogyan kell megnyugtatni, hogyan kell kezelni egy-egy gyereket. [...] Leginkább arra koncentráltam, azon törtem a fejem, vajon hogyan vigyem haza ezt az egész iskolát tanároستól, igazgatóstól, a szemléletmódjával és felszereltségével?

Aczél Dóra

(Forrás: plakatmagany.transindex.ro)

Téves és káros hiedelem, hogy a korán kelés javítja a diákok teljesítményét

Az emberek nagyjából fele későn kelő típus, mégis gyakran megkapják a többiektől, hogy miért nem tudnak felkelni vagy kávé nélkül nekiindulni a napnak. De nem csak a mindennapokban téma ez, egyre több kutatás próbálja feltérképezni a korai kelés negatív hatását. Finley Edwards tanulmánya is arra keresi a választ, hogyan hat az iskolás gyerekek teljesítményére, ha korán vagy későn kezdődik a tanítás.

Az amerikai iskolabuszrendszer arra kényszeríti az iskolákat, hogy ne kezdjen minden osztály egy időben, mivel a buszok nem tudnának egyszerre beérkezni. Ezt a különbséget használja ki Edwards: az órakezdés nem függ össze az iskolák teljesítményével, ezért a tanulmányi különbségeket (hasznoló adottságú diákok között) a későbbi kezdés hatásának lehet tekinteni. Ha ez nem lenne elég, néhány iskola időben is változtatja az órák kezdési időpontjait, tehát meg lehet nézni ugyanazon iskola diákjainak teljesítményét akkor, amikor korán kell kezdeniük az iskolát, illetve amikor későn. Az adatok azt mutatják, hogy három százalékponttal jobb eredményt érnek el a diákok a matekteszteken, ha egy órával később kell csak beérniük. Szövegértéstezteken ez a különbség két százalékpont.

Viszont a részletes adatoknak köszönhetően a szerző mélyebbre tudott ásni, hogy hol jelennek meg valójában ezek a különbségek.

Az első kérdése az volt, vajon másként hat-e a késői kelés a hátrányos helyzetű diákokra. Családi háttér és más tulajdonságok alapján megállapította, mely diákok számítanak hátrányos helyzetűnek. Őket a többiekkel összevetve arra jutott, hogy sokkal erősebb a későn kelés pozitív hatása a hátrányos helyzetű gyerekekre. Ebből az következik: mindössze azzal, hogy később kezdik a tanítást, valamennyire felzárkóztathatnák a rosszabb háttérrel induló gyerekeket.

A másik kérdés, ami felmerült a szerzőben, hogy van-e különbség a különböző korú gyerekek között. Azt találja, hogy a kamaszkor elérésénél, tehát nagyjából 12–13 éves kor körül megnő a későn kelés pozitív hatása. E mögött az a biológiai tény húzódik meg, hogy a serdülő gyerekek hormonális változása megnehezíti számukra, hogy korán elaludjanak. Emiatt akik korán kelnek, azok nem tudnak a korai lefekvéssel kompenzálni, így ők kialvatlanabbak lesznek, mint a későn kelő társaik. Tehát az eredmények alapján tinédzserkorban és főleg a hátrányos helyzetű diákok körében lenne fontos, hogy bevezessék a későbbi kelést. De azt a tanulmány már nem tudja megnézni, hogy ez a hatás fennmarad-e későbbi korosztályoknál is, hiszen csak általános és középiskolások adatait használja. Viszont Scott E. Carrell és szerzőtársai utánajártak a kérdésnek egyetemi adatokból kiindulva.

Ők egy kompetitív amerikai katonai egyetem elsőéves hallgatóinak a jegyeit vizsgálták. Itt az a szerencsés helyzet nyújtja az iskolakezdésben a különbségeket, hogy kétféle hét van az órarend-

ben (mint ahogy itthon is van általános iskolákban A és B hét), ami miatt akár egy adott diáknál is különbözik, hogy melyik nap mikor kezdődnek az órái.

Az eredményeik azt mutatják, hogy akiknek van korai órája, azok abból a tárgyból rosszabbul teljesítenek, mint azok a társaik, akik azt a tárgyat későbbi időpontban tanulják. Ami viszont még érdekesebb, hogy akiknek van korai órája egy adott napon, ők az összes többi órájukon is rossz-

szabbul teljesítenek, mint azok, akikkel pontosan ugyanarra az órára járnak, de reggel nem kellett korán kelniük. Ez erős bizonyíték arra, hogy a korai kelés az egész napos teljesítményre hatással van.

Ez a hatás akkor is fennáll, ha kontrollálnak a diákokra, a tanórák és a tanárok tulajdonságaira is, tehát egyértelműen robusztusak az eredmények. A vizsgált egyetem is változtatta időközben az első (tehát a korai) óra kezdetének az időpontját, így Carrellék megfigyelhették a diákok teljesítményének és a kezdés változásának a kölcsönhatását. Nem meglepő módon így szintén arra az eredményre jutottak, hogy a korai kezdés negatív hatással van a diákok teljesítményére.

Bár az egyetemi első évesek nem különböznek sokban a középiskolásoktól, azért az is látszik, hogy fiatal felnőtt korban is fennáll a koránkelés negatív hatása. Munkahelyekre vonatkozóan nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, de az biztos, hogy minden korosztálynál fontos elkerülni a kialvatlanságot, mert az csak teljesítményromláshoz vezet. Mivel kis költséggel megoldható, hogy az iskolák később kezdjék a tanítást, ezért mindkét tanulmány szerzői szerint minden iskolának fontolóra kéne venni, hogy a jövőben későbbre tolják az első becsengetés idejét.

(Forrás: g7.hu – Fotó: MTI)

A parlament 2019. július 12-én fogadta el a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelésről szóló törvény) legújabb módosítását. Sajnos a végrehajtáshoz nélkülözhetetlen további rendelkezések meglehetősen késedelemmel készültek el, így az érintettek tájékozottsága is kérdéses.

A köznevelési törvény és egyéb irányadó jogszabályi rendelkezés módosításának óvodákat érintő előírásai

Az óvodai nevelés pedagógiai feladatának hangsúlyozása

A törvény 8. § (1) bekezdésének módosítása az óvoda mint intézménytípus és az ott folyó óvodai nevelés pedagógiai tartalmát, feladatát erősítette tovább. Az új rendelkezés szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évben az iskolai nevelésre-oktatásra készíti fel.

Az óvodai nevelés alól történő felmentés változásai

Nem változott az az ágazati törvényi szabály, hogy a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson köteles részt venni.

Új elem ugyanakkor, hogy:

- az eddigi ötödik életév helyett csak a negyedik életévé betöltéséig adható számára a szülő kérésére felmentés a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól,
- a felmentés indokai némileg szűkültek:
- az a gyermek családi körülményei, valamint
- sajátos helyzete lehet, képességének kibontakoztatása nem,
- a felmentési kérelem benyújtásának szabályai szigorodnak,
- az új előírások szerint a szülő a kérelmét tárgyév május 25-éig nyújthatja be,
- amely alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a kormány rendeletében kijelölt szerv (felmentést engedélyező szerv) felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel

tel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolják.

Érdemi változás történt 2020. január 1-jétől a felmentést engedélyező hatóság hatáskörében.

- A jegyzőnek és a magánfenntartónak ez a hatásköre megszűnt, és a felmentés engedélyezése egy állami szervhez került át.
- A szerv kijelölésére **A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm.-rendeletben került sor a következők szerint:**

A kormányrendelet 38/B. § értelmében: *Az Nkt. 8. § (2) bekezdése szerinti felmentést engedélyező szerv a fővárosi és megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala.*

Új szabály, hogy amennyiben az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak az óvodavezető vagy a védőnő rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Az állami szerv döntése ellen bírósági jogorvoslatot lehet igénybe venni. Az ezzel kapcsolatos új rendelkezések szerint a közigazgatási pert a döntés közzétételétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. Fontos eleme a szabályozásnak, hogy a felmentést engedélyező szerv döntését a bíróság nem változtathatja meg. A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül intézkedik a tárgyalási határnapnak a keresetlevél bírósághoz érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra történő kitűzéséről, kivéve, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek.

A perben egyesbíró jár el első fokon.

Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró a perben a tárgyalás megkezdése előtt elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el.

További módosítások, amelyeket a hivatkozott jogszabály korábbi rendelkezéseivel történt összehasonlításal mutatok be:

Fekete a változatlan rendelkezések

Kék az új rendelkezések

Piros áthúzott a hatályon kívül helyezett rendelkezések

20/2012. (VIII. 31.) Emmi-rendelet

a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Módosította:

A közneveléssel összefüggésben egyes miniszteri rendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló 34/2019. (XII. 30.)

Emmi-rendelet

Hatályos:

2020. 01. 01. napjától

9. Az óvodai felvétel, óvodai jogviszony létesítése

20. § (1) Az óvodai beiratkozásra a tárgyév április 20-a és május 20-a között kerül sor. A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal

a) közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a saját honlapján,
b) közlemény vagy hirdetmény közzétételét kezdeményezi a fenntartásában működő óvoda honlapján, ennek hiányában a helyben szokásos módon, valamint

c) tájékoztatja az óvoda működésének helye szerinti települési önkormányzatot, amennyiben a fenntartó nem települési önkormányzat.

(1a) A fenntartói közlemény, hirdetmény tartalmazza

a) az óvodai felvételtől, az óvodai jogviszony létesítéséről, **a nevelési év meghatározásáról;**

b) az óvodai beiratkozás időpontjának meghatározásáról,

c) a gyermek óvodai beiratásához szükséges közokiratokról, dokumentumokról,

d) az óvodáztatási kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható jogkövetkezményekről,

e) az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai felvételéről, a nevelésükre az alapító okiratuk szerint jogosult óvodákról és azok elérhetőségéről,

f) az alapító okiratuk szerint nemzetiségi nevelést folytató óvodákról és azok elérhetőségéről,

g) az óvoda felvételi körzetéről

szóló tájékoztatást,

h) az óvodai felvétel tárgyában meghozott döntés közlésének határnapját, amely legkésőbb a beiratkozásra kiírt utolsó határnapot követő **huszonegyedik munkanap; 30. nap,** valamint

i) a jogorvoslati eljárás szabályait.

(1b) A **jegyző hivatal** figyelemmel kíséri az Nkt. 72. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettség teljesítését, továbbá bejelentésre vagy hivatalból elrendeli az óvodai nevelés keretében folyó foglalkozáson való részvételt, ha a szülő nem tesz eleget köteletségének.

(1c) A **jegyző hivatal az óvodakötelesekről vezetett nyilvántartást Nkt. 45. § (8) bekezdése szerinti adatokat a tárgyév március elsejéig megküldi küldi meg a kötelező felvételt biztosító óvoda vezetője részére. Óvodák fenntartói számára. A hivatal április 16-ig értesítést küld azon gyermek lakcímeire, akiknek a tárgyévben óvodáztatási kötelezettsége megkezdődik.**

(1d) A szülő, ha azt az óvodai beiratkozás napján – az elektronikus elérhetőségének megadásával – kérte, elektronikus úton értesítést kap arról, hogy a gyermeke óvodai felvételt nyert vagy felvétele elutasításra került.

A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.

A bíróság a keresetlevelet a keresetlevél bírósághoz történő érkezésétől számított negyvenöt napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja, és a felek részére kézbesíti. A perben nem lehet alkalmazni az ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket.

Meddig maradhat a gyermek az óvodában?

Érdemi változásokat vezet be a törvénymódosítás 2020. január 1-jével a tankötelezettség megkezdésével kapcsolatosan is.

A köznevelésről szóló törvény 45. § módosított (2) bekezdése szerint a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A szülő kérelmét az iskolakezdés évének január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról.

Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell az ágazati törvény 45. § (6b) – (6f) bekezdésében foglaltakat.

(2) A szülő – a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek **továbbá a (2a) bekezdésben foglaltak** kivételével – az óvodai nevelésben történő részvételre jogszabály alapján kötelezett gyermekét köteles beírni a települési önkormányzat vagy a fenntartó által közzétett közleményben vagy hirdetményben meghatározott időpontban, **vagy az óvodai nevelési kötelezettség alól felmentését kéri.** A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, ha gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő tizenöt napon belül írásban értesíteni **a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt. hivatal.** A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett, az óvodával jogviszonyban álló gyermek szülője, ha gyermeke az óvodakötelezettségét a jövőben külföldön teljesíti, előzetesen köteles értesíteni **a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt. az óvodavezetőt.** **(2a) Az a szülő, aki az Nkt. 8. § (2) bekezdésben foglaltak alapján felmentést kér a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, az óvodai beiratkozásra az (1) bekezdésben meghatározott időtartam kezdő időpontjáig nyújtja be kérelmét a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőhöz, továbbá a kérelem másolatát a kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjéhez. Ha a szülő nem települési önkormányzati fenntartású óvodába kívánja beírni gyermekét, akkor a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentési kérelmét az óvoda fenntartójához nyújtja be, továbbá a kérelem másolatát megküldi a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőhöz.** **(2b) A kötelező óvodai nevelésbe beíratott gyermek szülője az óvodai beiratkozást követően a (2a) bekezdésben meghatározott eljárás szerint a nevelési év során kérheti a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentést, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.**

(2c) A kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek szülője a nevelési év közben kérheti **a gyermek óvodai** felvételét **az óvoda vezetőjénél, annak érdekében, hogy a gyermek részt vehessen az óvodai foglalkozásokon.**

(3) Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított **személyi azonosítót és lakcímet személyazonosságot** igazoló hatósági **igazolványt, igazolványokat,** továbbá a szülő **személyi azonosító személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat** és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

(4) Az óvoda vezetője

a) az óvodai felvételi, átvételi kérelemnek helyt adó döntését írásban,
b) a kérelem elutasítására vonatkozó döntését határozati formában közli a szülővel. Az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek átvétele esetén az óvoda vezetője a döntésről értesíti az előző óvoda vezetőjét.

(5) A kötelező felvételt biztosító óvoda vezetője az Nkt. 45. § (10) bekezdése szerint megküldött nyilvántartás alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, ha a gyermeket az óvodába nem írták be.

(6) Az óvoda vezetője értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, ha olyan gyermeket vett fel vagy vett át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény felvételi körzetében van.

(6a) A nem települési önkormányzati fenntartású óvoda a gyermek felvételétől számított nyolc napon belül megküldi a felvett gyermek nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, anyja nevét a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnek. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a nem települési önkormányzati fenntartású óvoda fenntartója arról döntött, hogy felmenti a gyermeket a kötelező óvodai nevelésben való részvételi kötelezettsége alól.

(6b) A jegyző a gyermek kötelező óvodai nevelésben való részvételi kötelezettsége alól felmentés tárgyában hozott határozatáról, annak véglegessé válásától számított nyolc napon belül értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjét.

(7) A kijelölt óvoda vezetője a megküldött szakértői vélemény vagy a járási hivatal határozata alapján értesíti **a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét. hivatal,** ha a gyermeket az óvodába nem írták be.

(8) Az óvodába felvett gyermeket az óvoda nyilvántartja. Ha a gyermek óvodát változtat, további nyilvántartása az átadó óvoda értesítése alapján az átvevő óvoda feladata. **Az óvoda törli az óvodába felvettek nyilvántartásából azt a gyermeket, akinek óvodai jogviszonya a (2) bekezdés szerint megszűnt.**

(9) Az Nkt. 49. § (3) bekezdése alkalmazásában életvitelszerű ott lakásnak minősül, ha a gyermek a kötelező felvételt biztosító óvoda körzetében található ingatlan otthonául használja és az ilyen ingatlan a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásában a gyermek lakóhelyeként vagy tartózkodási helyeként az óvodai beiratkozás első határnapját megelőző három hónappal régebb óta szerepel. Ha ez nem teljesül, vagy ha bármely körülmény alapján arra lehet következtetni, hogy a gyermek a nyilvántartásban szereplő lakhelyén vagy tartózkodási helyén nem életvitelszerűen lakik, úgy az óvodavezető, illetve az Nkt. 49. § (2) bekezdés szerinti esetben az óvodavezető vagy a fenntartó által szervezett bizottság jogosult felszólítani az óvodába jelentkező gyermek szülőjét, hogy az életvitelszerű körzetben lakás tényét akként igazolja, hogy a felszólítás kézhez vételétől számított 15 napon belül bemutatja a területileg illetékes védőnőtől származó, a védőnői ellátás igénybevételét igazoló nyilatkozatot.

(10) Ha az óvodavezető, illetve az általa vagy a fenntartó által szervezett bizottság felszólítása ellenére a szülő a védőnői nyilatkozatot nem mutatja be, úgy az óvodavezető, illetve az általa vagy a fenntartó által szervezett bizottság jogosult az életvitelszerűen körzetben lakást családlátogatás kezdeményezésével ellenőrizni. Ha az óvodavezető, az általa, illetve a fenntartó által szervezett bizottság által javasolt legalább három időpont közül a gyermek szülője vagy törvényes képviselője egy alkalommal sem teszi lehetővé a családlátogatást, úgy vélelmezni kell, hogy a gyermek nem életvitelszerűen lakik a kötelező felvételt biztosító óvoda körzetében, és ennek alapján az óvodai felvétel megtagadható.

(11) Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény 28. §-ában meghatározott feltételekkel összhangban – az óvodavezető dönt.

Összeállította:

dr. Selmeciné dr. Csordás Mária

munkajogász, vezető jogtanácsos, ILO-közvetítő és -döntőbíró

Az ETUCE sok szakszervezeti akciót kívánt az új évre!

Az ETUCE (Európai Oktatási Szakszervezetek Tanácsa) titkársága nevében sok szakszervezeti akciót, konstruktív tárgyalásokat kívánt mindenkinek 2020-ra Susan Flocken, az ETUCE európai igazgatója.

Szerinte 2020 munkára serkentő év lesz a klímaváltozás miatt, amelynek megoldása világ-szerte a legsürgősebb feladat. Ebben az oktatásban dolgozókra és a szakszervezetekre is fontos szerep hárul. A szociális partnerekkel együtt a kormányoknak és a civil szervezeteknek közösen kell meghozniuk a szükséges döntéseket, hogy az ENSZ 2030-ig szóló célkitűzéseit elérjék.

Az Európai Unióra kitérve emlékeztetett: az Ur-

sula von der Leyen vezette új Európai Bizottság most kezd működni. Az ETUCE idén sokkal erősebben vállalja elkötelezettségét az uniós intézmények mellett annak érdekében, hogy a pedagógusok és oktatási szakemberek véleményére még inkább odafigyeljenek. Ez azt is jelenti: ahhoz, hogy az Európai Tanácsot alkotó tagországok kormányaira nyomást tudjunk gyakorolni, akcióinkat még jobban össze kell hangolni.

Kitért arra is, hogy erős, dinamikus szakszervezetekre van szükség: küzdeni kell a szakmai autonómiáért, a tisztességes munkakörülményekért, fel kell lépni az antidemokratikus megnyilvánulások, a szólásszabadság megsértése, az idegengyűlölet erősödése ellen. Hallatni kell

hangunkat az egyre fenyegetőbb privatizáció miatt. Számunkra fontos a mindenkinek elérhető minőségi oktatás, hiszen az közös és nem olyan árucikk, amelyet csak a gazdag emberek tudnak megfizetni. Az Európában tapasztalható pedagógushiány miatt vonzóvá kell tenni a pályát, a munkakörülményeket. „Új módszereket kell találnunk azok meggyőzésére, akik nem értik a szakszervezetben való aktív részvétel értékét, és azok számára, akik kiszorítottak érzik magukat. Ez azt jelenti, hogy fokozni kell a tagok toborzására és mozgósítására irányuló erőfeszítéseinket, mivel minden tag számít, hiszen a tagok jelentik az erőt” – utalt az érdekvédelmi munka más országokban is tapasztalt nehézségeire.

In memoriam
Sztana Istvánné
(1944–2020)

A PSZ függetlenített megyei jogú városi titkára Győrben 1990–1997 között. Ebben az időszakban tagja volt a PSZ országos vezetőségének.

Ezt megelőzően a tanítás mellett (magyar szakos tanárként) végezte városi titkári teendőit. A rendszerváltás után a helyi önkormányzattal folytatott érdekegyeztető fórumok kiemelkedő alakja volt. Megállapodást kötött az önkormányzattal a nyugdíjas kollégák kedvezményes étkezése ügyében, mely hosszú évtizedekig (2010-es évek közepéig) fent is maradt. Nevéhez fűződik a balatonalmádi üdülő újjáépítése (1991), amely akkor a PSZ legújabb, legmodernebb üdülője lett.

1991-ben ő „vezényelte le”, az ország első intézményi pedagógus sztrájkját, Töltéstávan. Az elbocsátott 10 pedagógus elhelyezésében is sikeresen közreműködött.

Titkársága idején minden országos demonstrációra nagy számban mozgósította tagjait, mindig jelen voltak a megmozdulásokon.

Titkári továbbképzéseket szervezett, aktívan működtette a tagozatok (óvodai, általános és középiskolai) munkáját, mindig támaszkodott a tagozatvezetők javaslataira. A mai napig „használják”, természetesen aktualizálva, a vezetésével megalkotott szabályzatokat. Az általa megteremtett rendezvények (nyugdíjas pedagógus napi megemlékezések, év végi nyugdíjas-ünnepségek) a mai napig nem vesztek népszerűségükből.

In memoriam
Gergely Sándor
történelem–földrajz szakos tanár
(1932–2020)

Szombathelyen volt pályakezdő pedagógus. Az 1956-os forradalom után a szombathelyi tüntetés szervezése és vezetése vádjával állásából elbocsátották. A Pedagógiai Munkaügyi Egyeztető Bizottság visszahelyezte ugyan, de hogy elkerülje a zaklatásokat, munkahelyet változtatott, és egy győri általános iskolában helyezkedett el. 1966-tól a PSZ Győr-Moson-Sopron Megyei Bizottságának gazdasági felelőse volt, majd megyei titkára, elnökségi tagja, a központi vezetőség tagja és az etikai bizottság elnöke, 1993-ban ment nyugdíjba.

Szakszervezeti törzsgárda-kitüntetéssel alapított, amelyet a későbbiekben a többi megye is bevezetett. A hetvenes évek elején javaslatára vásárolta meg a megyei szervezet a mai napig nagyon jól működő üdülőépületeket Csupakon. Csereüdüléseket szervezett országon belül és Lengyelországba. Megyei szinten rendszeresen végzett bérszínvonal-elemzéseket. Évente szervezett olyan kiállításokat, ahol a pedagógusok tárgyi és szellemi újításait mutathatták be. Megyei sportnapokat rendezett, valamint képzőművészeti kiállításokat „művész” kollégák részére, ahol független szakértők zsűrizték a kiállított anyagot. Támogatta a Pedagógus Énekmar-működését, és összefogta, segítette a nyugdíjas pedagógusokat.

2007-ben megkapta az Eötvös József-emlékérem vas fokozata kitüntetését.

A Nagy Imre Társaság Győr és Vidéke Szervezetének alapító tagja és a kezdetektől fogva elnöke volt.

Nagy pofont ígér a kormány a munkavállalóknak 2020-ra

Végleg megszűnnek a munkaügyi bíróságok, és a törvényszék elnöke fogja beosztani, melyik bíró milyen ügyeket tárgyalhat. Vagyis semmi garancia nincs arra, hogy továbbra is a munka világa területén korábban nagy gyakorlatot szerzett bírók ítélkezhetnek majd a munkavállalók peres ügyeiben. Ezzel az érdekérvényesítés utolsó fontos bástyája is elesett – reagált a munkaügyi ítélkezés átalakításának hírére a Magyar Szakszervezeti Szövetség.

A munkavállalók félelme miatt már mostanra is drámaian csökkent a munkaügyi perek száma, s úgy tűnik, ez a jövőben még inkább így lesz. A kormány ugyanis szétválasztja az eddig közös közigazgatási és munkaügyi bíróságot, s utóbbit a törvényszékhez delegálja, ahol büntető, polgári, valamint munkaügyi kollégiumok működnek.

Arról, hogy melyik bíró kerül a munkaügyi kollégiumba, a törvényszék elnöke dönt. Így előfordulhat, hogy a munkaügyi pereket olyan bírók fogják tárgyalni, akik eddig egyáltalán nem foglalkoztak ilyen ügyekkel – olvasható a MASZSZ közleményében. Ez a változás az eddigieknél is jobban elbátortalanítja a munkavállalókat attól, hogy bírósági segítséggel rendezzék el a vitás ügyeiket.

A hazai munkaügyi viták peres úton való elrendezésének az is gátja, hogy az új polgári perrendtartás szerint jelentősen megnehezült az „igényérvényesítés”, ami kezdődik mindjárt a keresetlevél-nyomtatvány kitöltésével, ami földi halandó számára képtelen feladat. A nyerhető, kis perértékre való tekintettel viszont nem érdemes ügyvédet fogadni, arról nem is beszélve, hogy sokan ki sem tudnák fizetni. Az ingyenes pártfogó ügyvéd igénylésének a folyamata viszont végtelenül bonyolult, a kereseti határ is irreálisan alacsony. Vagyis mindezek miatt is tovább fog csökkenni a munkaügyi perek száma, hacsak az eljárási szabályokat nem módosítják. A MASZSZ jogi szakértői szerint erre azonban egyelőre semmi esély. A szövetség elnöke emlékeztet: a kormány 2010-től módszeresen törekszik a munkavállalók érdekérvényesítési lehetőségeinek korlátozására, ezt már 2012-ben az új munka törvénykönyve elfogadásával is deklarálta, s azóta sem adta fel az érdekképviselési rendszer totális lebontására irányuló szándékát. Az

elmúlt években a jogrendszer több pontján is gátolták a munkavállalói jogok érvényesítését, ám a munkaügyi bíróság megszüntetésével egyértelmű a szándék: az embereknek ne legyen kedvük és bátorságuk bíróság elé vinni a munkahelyi vitákat.

Vége a korábbi vezetői megbízásoknak

Magyarországon évente átlagosan 10 ezernél is több munkaügyi per indul. Az esetek többségében a munkavállalók a felmondások jogellenességének kimondásáért, illetve a munkahelyi balesetek utáni kártérítésekért perelnek. Az új szabályok alapján viszont 2020. március 31-ével megszüntetik a közigazgatási és munkaügyi bíróságokat, és helyettük létrehozzák a járásbíróság törvénykezési helyét, mint a járásbíróság szervezeti egységét – írta a 24.hu.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság helyett jövő áprilistól a Fővárosi Törvényszék, a többi közigazgatási és munkaügyi bíróság helyett pedig a területileg illetékes törvényszék lesz az illetékes.

Ezzel párhuzamosan a Fővárosi Törvényszéken működő közigazgatási és munkaügyi kollégium 2020. március 31-én megszűnik, helyette az ítélőtáblákon munkaügyi kollégiumok, a közigazgatási ügyekben eljáró törvényszékeken közigazgatási kollégiumok működnek. A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma szintén megszűnik 2020. március 31-én, és áprilistól külön Közigazgatási Kollégium működik. A jelenleg a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon dolgozó igazságügyi alkalmazottak a tervezet szerint átkerülnek a jogutód törvényszékekhez, illetve járásbíróságokhoz, viszont a korábbi vezetői megbízások március 31-ével megszűnnek.

(Forrás: napi.hu)

Hobbija: aktfotózás

Csáki Lajos történelem–földrajz szakos tanár egy Zala megyei általános iskolában dolgozik, a PSZ tagja. A 43 éves pedagógus megszállott fotós, főként akt és glamour műfajban készít képeket. Számos nemzetközi pályázaton nyert díjakat a fotóival.

Boldog ember az, akinek van hobbija. Ha úgy igazából, megszállottként tesz valamit, amiben örömet leli. Irigylésre méltó, bármi legyen is az. „Én aktfotókat készítek” – erre azért még manapság is felkapjuk a fejünket. Csáki Lajos a középiskola után kezdett el fényképezni, eleinte különböző témákban. Azért, hogy ne vigyék el katonának, egy kaposvári fotóműteremben tanulta a mesterséget. Arra nem gondolt sosem, hogy ez legyen a kenyérkeresete, és jelentősen a szombathelyi főiskolára, ahol kezett vá fel is vették. A diploma megszerzése után kezdett profi szinten foglalkozni a fotózással. A modellfotózás szakmai részleteivel workshopokon ismerkedett meg. Hat-hét éve már egyedül, önállóan dolgozik.

Hogy miért is választotta ezt a területet, arra néhány olvasónak biztosan meglepő választ adta. Ő azt mondta: a természetfotózáshoz nehéz megfelelő helyszínt találni és korán kell felkelni a megfelelő fények eléréséhez. A modellfotózás lényege, legyen az akt vagy például fehérneműt viselő nő, hogy sikerül-e megmutatni a nőiességet, a női báj. Munkáinak alanyát, a nőt, interneten, főként a profi fotós oldalakon keresi és találja meg. A képeket műteremben, szállodai szobában, ritkán szabadtéren készíti. A képek koncepcióját előre megtervezi, már a modelleket is ahhoz keresi, és az ő véleményüket is megkérdezi. Ennek ellenére előfordul, hogy fotózás közben új ötletek merülnek fel és teljesen más koncepciók valósul meg az eredeti tervhez képest. Előnyben részesíti a természetes fény használatát a fotókon. A fotókat tükröreflexes digitális géppel készíti.

Csáki Lajos pedagógus nagyon szerény, csak beszélgetésünk vége felé derült ki, hogy már több mint negyven ország fotópályázatán részt vett, és 23 díjat el is nyert, ezek közül néhányat a következő országokban: Montenegró, Svájc, Szlovénia, Brazília, Franciaország, Portugália, Szerbia, Olaszország, Dél-afrikai Köztársaság. A sors fintora, hogy Magyarországon még egyet sem. Ahogy mondta: teljesen szubjektív, hol melyik képe ér el sikert, van úgy, hogy ugyanaz a kép az egyik helyen díjat nyer, egy másik országban, versenyen észre sem veszik.

Nagy vágya egy önálló kiállítás.

